
SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

NR 5 1979

Skadestånd vid uppsägning av anställningsavtal

Av jur kand Karl-Erik Danielsson och jur kand Leif Thorsson

Skadeståndets konstruktion

Det arbetsrättsliga sanktionssystemet bygger nästan uteslutande på användningen av skadestånd såsom påföljd. Något exekutivt tvång förekommer exempelvis inte, och en arbetsgivare kan därför åläggas att återta en uppsagd arbetstagare i tjänst endast vid äventyr av ett i lagen om anställningsskydd fastställt normerat skadestånd.

I de flesta arbetsrättsliga sammanhang föreskrivs att hänsyn skall tas, vid bedömning om och i vad mån skada har uppkommit för någon, även till den intresse av att lagens eller kollektivavtalets bestämmelser iakttas och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse (55 § lagen om medbestämmande i arbetslivet /MBL/: liknande bestämmelser i 38 § lagen om anställningsskydd /LAS/).

Regeln har sitt ursprung i lagen om kollektivavtal 1928 efter ett förslag av de sakkunniga som utarbetade förslaget till lagen. De sakkunniga föreslog, på tal om de modifikationer som borde göras i allmänna regler om skadestånd för kontraktsbrott, att skadestånd borde kunna utdömas även för skada som inte var av rent ekonomisk natur. Skadeståndsskyldighet skulle kunna föreligga även då skadan bestått allenast däri att avtal inte "hållits i helgd". För organisationernas del ansågs att avtalsbrott i regel skulle kunna medföra endast dylik ideell skada. "Även den som tillskyndas ekonomisk skada kan på grund av de ideella momentens beaktande tillerkännas högre skadestånd än som betingas av ensamt den ekonomiska skadan; han erhåller med andra ord en särskild gottgörelse för den ideella skada han därutöver lidit." (Depar-

tementschefen i prop 1928:39 s 124.) Jfr härtill Arbetsrättskommitténs betänkande Demokrati på arbetsplatsen, SOU 1975:1, s 494 ff. På s 495 framhåller kommittén:

”Ibland förekommer försök att ge en förklaring åt denna form av skadeståndsskyldighet som skulle inordna företeelsen under ideellt skadestånd i eljest vedertagen mening; man talar om att den förfördelade parten har lidit moralisk skada, förlorat i prestige inför sina medlemmar el dyl ——— I realiteten har emellertid skadeståndet för att kollektivavtalet inte hållits i helgd, vanligen kallat allmänt skadestånd för avtalsbrott, och kanske än mer dess motsvarighet i senare arbetsrättslig lagstiftning såsom påföljd för lagbrott, det väsentliga draget gemensamt med exempelvis böter eller kontraktuellt vite, att det är den så kallade preventiva funktionen hos peningsanktionen som är den i praktiken betydelsefulla.”

Skattepliktigt eller skattefritt?

Skadestånd kan, såsom framhålles i Skattehandbok I av Geijer & Rosenqvist & Sterner, 8 uppl s 66, vara både skattefritt och skattepliktigt. Om ifrågakommen skadeersättning inte kan inrangeras under någon av de särskilda förvärvskällorna, dvs om ersättningen icke är ”till sin natur likartad” med någon av de i kommunalskattelagen angivna skattepliktiga intäkterna, är den skattefri. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst kan exempelvis inrangeras under bestämmelserna om inkomst av tjänst och behandlas därför såsom skattepliktig intäkt. Motsatsen torde gälla med avseende på ersättning för utgifter som en skadelidande haft för läkarvård. Vidare torde ersättning för brandskada på byggnad vara skattefri om inte byggnaden utgjort varulager i rörelse.

Frågan om det arbetsrättsliga skadeståndets skattemässiga behandling har endast vid ett fåtal tillfällen förekommit i praxis. Frågan har emellertid stort intresse. Då en uppsägning eller ett avskedande befunnits innebära brott mot LAS — liksom i fall av föreningsrättskränkande avskedande eller uppsägning enligt äldre lag — utdömer arbetsdomstolen i stort sett undantagslöst allmänt skadestånd vid sidan av eventuellt ekonomiskt skadestånd enligt 38 § första stycket LAS. Allmänt skadestånd kan också utdömas för brott mot ordningsföreskrifterna i lagen. Allmänt skadestånd för en uppsägning som befunnits sakna saklig grund uppgår i allmänhet till 5—15 000 kronor. Försvårande omständigheter, såsom föreningsrättskränkande motiv, höjer skadeståndsbeloppet.

Vid förhandlingar som syftar till att bilägga tvister med anledning av en uppsägning av arbetsavtal framställs naturligtvis på samma sätt från arbetstagsidan yrkanden om allmänt skadestånd. Utanför de fackliga organisationernas krets betecknas sådant skadestånd nästan undantagslöst såsom ideellt, och det tycks vara en vanlig utgångspunkt i sådana diskussioner att utfallande skadestånd skall bli skattefritt. Detta innebär i sig en frestelse att hänföra så stor del som möjligt av överenskommet ersättningsbelopp till den

”ideella” delen. Från arbetstagersidan kan stundom som stöd härför också framhållas att sådana belopp ju inte ingår i underlaget för beräkningen av arbetsgivaravgifter.

Praxis

Regeringsrätten har på senare tid avgjort i vart fall fem mål angående skadestånd som utgivits av arbetsgivare till arbetstagare i samband med anställnings upphörande. (Jfr tidigare Sandström, Om beskattning av inkomst av tjänst samt av inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet enligt svensk rätt, 1945, s 175).

I RÅ 1975 Fi 874 hade klaganden beskattats för ett belopp av 2 700 kr som utgjorde avgångsvederlag i samband med avsked från anställning. Hos KR yrkade klaganden att beloppet inte skulle beskattas under påstående att beloppet utgjort skadestånd för obehörigt avskedande, vilket icke vore att betrakta som skattepliktig inkomst. KR och RR gjorde ej ändring i taxeringen.

I RÅ 1966 Fi 219 hade PN till beskattning såsom inkomst av tjänst upptagit ett skadestånd på 25 000 kronor som tillerkänts den skattskyldige på grund av uppsägning av anställningsavtal. Enligt den skattskyldiges mening utgjorde skadeståndet ersättning för psykiskt lidande, och det borde därför inte beskattas. KR och RR gjorde ej ändring.

I RÅ 1971 ref 6 hade en anställd uppsagts i samband med driftsnedläggning. Den anställde sökte och erhöll ny anställning omedelbart efter den förra anställningens upphörande. Enligt avtal mellan den förste arbetsgivaren och den skattskyldige skulle den skattskyldige erhålla ett belopp av 20 000 kronor ”till täckande av flyttningskostnader, ökade levnadskostnader, kostnader för anskaffande av nytt arbete m m”. Den skattskyldige uppgav att beloppet utgjorde skadestånd och avsåg ersättning för kapitalförluster och för ideell skada. Den ideella ersättningen uppskattades av den skattskyldige till 4 000 kronor. I KR antecknades att den skattskyldige uppgivit att beloppet avsett dels ersättning för vissa direkta kostnader till följd av arbetsgivarens kontraktsbrott — anställningsavtalet var tidsbestämt och uppsades i förtid på grund av driftens nedläggning — , dels ersättning för sådan ideell skada som brukar ersättas vid avtalsbrott i arbetsrättsliga sammanhang. KR ansåg att 10 000 kronor kunde anses icke hänförliga till förvärvskälla och därför icke vara skattepliktig inkomst. RR hänförde beloppet i dess helhet till skattepliktig inkomst av tjänst ”enär den av W uppburna ersättningen å kr 20 000 utgör skadestånd på grund av uppsägning av anställningsavtal”.

En avvikande mening

I festskriften till Folke Schmidt, Arbetsrätten i utveckling, 1977, har Per

Eklund behandlat frågan om beskattning av skadestånd vid uppsägning eller avskedande (s 111—127). Eklund menar att det finns anledning att ifrågasätta om RÅ 1971 ref 6 skall läsas så att ideellt skadestånd på grund av uppsägning av anställningsavtal är att hänföra till skattepliktig intäkt av tjänst. Jfr Lunning, Anställningsskydd, 3 uppl, 1977, s 276 not 1. Lunning framhåller att yrkandena i RR avsett just frågan om det ideella skadeståndet skulle undantas från beskattning.

Om utslaget skall läsas så att skadeståndet är skattepliktigt står, enligt Eklund, RR:s ståndpunkt uppenbarligen i strid med vad som eljest anses såsom gällande praxis i fråga om beskattning av ideellt skadestånd. Enligt Eklund kan även andra skäl åberopas mot beskattning. Brytandet av ett anställningsavtal utan saklig grund har enligt honom karaktär av ett brott inte främst mot ett avtal mellan enskilda personer utan mot en mänsklig rättighet, mot rätten till arbete. Det är mot denna bakgrund inte möjligt att hänföra det ideella skadeståndet till förvärvskällan tjänst eller till någon förvärvskälla över huvud taget. Om RR verkligen avsett detta synes enligt Eklund en lagändring som undantar ideellt skadestånd grundat på LAS från skatteplikt vara ofrånkomlig.

Nytt regeringsrättsavgörande

RR har sedermera uttalat sig i dom den 14 november 1977 i anledning av överklagat förhandsbesked (RSV/FB Dt 1978:10). Förhandsbeskedet rörde en anställd som strax före anställningsskyddslagens ikraftträdande överförts från tillsvidareanställning till så kallad kontraktsanställning för en tid av tre år med automatisk förlängning i treårsperioder. Anställningen uppsades av arbetsgivaren i januari 1976. Efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagarens fackliga organisation blev arbetstagaren befriad från sina arbetsuppgifter med full lön under återstående kontraktstid. Han skulle vidare erhålla ett såsom ideellt skadestånd betecknat belopp om 85 000 kronor såsom ersättning för de försämringar av kontraktsvillkoren som arbetstagaren åsamkats vid kontraktsbytet. Enligt arbetstagarens uppgifter hade parterna använt termen ideellt skadestånd för att markera att beloppet inte hade något med löne- och anställningsförmåner att göra. Arbetstagaren uppgav i ansökan att uppsägningen för honom hade inneburit en psykisk chock följt av svår depression som förvärrats av att arbetsgivaren utlämnat hans namn till massmedia. Arbetstagaren hemställde om förhandsbesked av innebörd att skadeståndet inte skulle anses vara skattepliktig intäkt.

Nämnden för rättsärenden fann att ersättningen grundades på en överenskommelse i samband med att arbetstagaren uppsagts från tjänst och att det framgick att beloppet utgjorde ersättning för försämringar av villkoren i anställningskontraktet samt yttrade: ”Enär ersättningen således utgjort ska-

destånd grundat på uppsägning av anställningsavtal förklarar nämnden att beloppet för X utgör skattepliktig intäkt för tjänst." Två ledamöter var skiljaktiga och ansåg med hänvisning till omständigheterna — bland annat att full lön skulle utgå under hela kontraktstiden och att uppsägningen för arbetstagaren inneburit en psykisk chock som följts av svår depression — att ersättningen på 85 000 kronor i enlighet med överenskommelsen borde ses som ett ideellt skadestånd. Sådant skadestånd ansågs enligt stadgad praxis inte vara skattepliktigt, och förhandsbeskedet borde enligt dissidenternas mening därför innehålla att ersättningen förklarades icke skattepliktig. — RR beslöt enhälligt att inte göra ändring i förhandsbeskedet.

Diskussion

I 1971 års fall var det tämligen klart att ett belopp av omkring 4 000 kronor med skäl kunde betecknas som ett "ideellt" skadestånd, en ersättning för annat än ekonomisk förlust. I 1977 års fall talar, såsom dissidenterna i rättsnämnden anfört, mycket för att skadeståndet på samma sätt utgör ersättning för "sveda och värk", i vart fall till viss del. Ett skadestånd för "försämring av kontraktsvillkoren", varmed väl får förstås den skada som det innebär att övergå från tillsvidareanställning med det skydd en sådan innebär till en tidsbegränsad kontraktsanställning, måste ju däremot anses utgöra ersättning för ekonomisk förlust.

I 1977 års fall kan någon preciserad uppdelning av det såsom ideellt betecknade skadeståndet inte göras, även om dissidenterna påpekat skillnaden mellan å ena sidan det arbetsfria belopp som arbetstagaren erhållit genom att full lön utan arbetskyldighet skulle utgå under i stort sett ett och ett halvt år och å andra sidan det som skadestånd betecknade beloppet. I 1971 års fall har emellertid KR ansett sig kunna göra en klar uppskattning av den del till vilken skadeståndsbeloppet kunde anses såsom "ideellt".

De uppdelningar i ideell och annan skada som gjorts av den skattskyldige resp av KR har i referatet återgivits i sin helhet. RR uttrycker kategoriskt, oavsett den sålunda redovisade uppdelningen, att ersättningen *i sin helhet* är skattepliktig, *enär* den utgör ersättning på grund av upphörande av anställningsavtal. Motsvarande formulering återkommer i 1977 års fall.

Redan i 1971 års fall hade RR att ta ställning till yrkanden om att ideellt skadestånd vid anställnings upphörande skulle anses skattefritt. Det är svårt att se hur rättsläget efter detta regeringsrättsavgörande kunde anses oklart. Den oklarhet som må ha förelegat får emellertid anses undanröjd i och med den dom på överklagat förhandsbesked som meddelades 1977.

Endast från en synpunkt kan någon osäkerhet möjligen sägas kvarstå. RR har inte haft att ta ställning till frågan om skatteplikten för det allmänna skadeståndet i ett uppsägningsmål av mera typiskt slag, där en arbetstagare efter

verkställd uppsägning erhållit sin lön under uppsägningstiden och dessutom, på yrkande av sin organisation, dels visst belopp såsom ekonomiskt skadestånd, dels därutöver allmänt skadestånd i den storleksordning som arbetsdomstolen normalt tillämpar. Skadestånd kan därvid utgå såväl för den kränkning som en uppsägning utan saklig grund anses innebära som för eventuella brott mot formföreskrifter i LAS (skriftform, besvärshänvisning, besked om eventuell företrädesrätt till ny anställning m m).

RR har nyligen meddelat prövningstillstånd i två mål där ideellt skadestånd syns ha utgått enligt LAS efter förhandling mellan arbetstagarens organisation och arbetsgivaren utan att frågan varit föremål för domstols prövning.

I det ena målet (3283—1978) förklarade KR i Stockholm att det ideella skadeståndet — 15 426 kr av ett totalt skadestånd om 30 000 kr — inte var skattepliktigt. Skadeståndet var nämligen ”sådant som enligt 38 § LAS bestämts att utgå med hänsyn till omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.”

I det andra målet (5163—1978) hade arbetstagaren erhållit lön under uppsägningstid samt därutöver ett ekonomiskt skadestånd motsvarande 16 månadslöner och ett ideellt skadestånd på 15 000 kr. LSR förklarade att det ideella skadeståndet inte kunde anses hänförligt till förvärvskälla och således inte heller var skattepliktigt; KR i Sundsvall beskattade beloppet med den motivering som förekommer i 1971 och 1977 års regeringsrättsavgöranden. Meningarna går således isär även mellan olika kammarrätter, vilket är betänkligt och kan vara anledningen till att prövningstillstånd meddelats.

Det är emellertid svårt att urskilja några bärande skäl för att de nyss angivna, synbarligen mera normala, fallen av skadestånd vid anställnings upphörande skulle komma att bedömas på annat sätt än i de tidigare återgivna regeringsrättsavgörandena. Någon särskild betydelse kan inte tillmätas det faktum att lagrum i LAS åberopas i överenskommelsen. Inte heller kan ett skadestånd som utgått på grund av stadfäst förlikning eller i dom som grundas på medgivande bedömas på annat sätt än ett genom parters överenskommelse utom rätta fastställt skadestånd. Det är svårt att se varför det förhållandet att ett skadestånd i stället utgår på grund av dom efter sakprövning skulle behandlas på annat sätt.

Skadestånd till organisation

Enligt 38 § LAS är också arbetstagarorganisation berättigad till skadestånd vid brott mot lagen. Hänsyn skall tas även till organisationens intresse av att lagens bestämmelser iakttas i förhållande till organisationens medlemmar. Sådant skadestånd till organisationen torde i allmänhet betraktas såsom skattefritt. Fackliga organisationer är oinskränkt skattskyldiga, men medlemsavgifter är i allmänhet icke att hänföra till skattepliktiga intäkter (1 st anv till

19 § KL). Möjligen i analogi härmed har skadestånd som medlem haft att utgå till facklig organisation på grund av brott mot direktiv som grundats på stadgarna ansetts vara icke skattepliktig intäkt för föreningen (RÅ 1956 ref 10). Frågan om skadestånd från den fackliga organisationens motpart skall behandlas på samma sätt synes icke ha prövats. Det förefaller inte finnas någon skattepliktig förvärvskälla, till vilken sådant skadestånd för organisation skulle kunna hänföras, och skadeståndet är då skattefritt för organisationen.

Avdragsrätt hos arbetsgivaren

Vi övergår härnäst till frågan om avdragsrätt hos arbetsgivaren för skadestånd som utgivits i samband med tjänsteavtals upphörande. Det torde för många framstå såsom självklart att sådan avdragsrätt föreligger, men det förekommer att avdragsrätten sätts i fråga av representanter för det allmänna i taxeringsmål.

Likaväl som skadeståndet för mottagarna kan vara både skattefritt och skattepliktigt, kan det för utbetalaren vara både avdragsgillt och icke avdragsgillt. Med hänsyn till skadeståndets natur får i varje särskilt fall avgöras om det aktuella beloppet kan anses avdragsgillt i viss förvärvskälla eller ej.

RR har i några fall bedömt frågan om avdragsrätt för skadestånd på grund av avtalsbrott i förvärvsverksamhet och funnit att sådan avdragsrätt förelåg, se t ex RÅ 1956 Fi 581 och RÅ 1956 ref 6. I en uppsats i Svensk Skattetidning 1961 s 421 har Lars Rabe anförts, att skadestånd anses såsom en driftkostnad i praktiskt taget varje fall där det utgått på grund av brott mot ett i förvärvsverksamheten ingånget avtal (jfr även Welinder, Beskattning av inkomst och förmögenhet, del 2, 5 uppl, 1976, s 51). Den specifika frågan om avdragsrätt för skadestånd som utgått på grund av brott mot anställningsavtal har, så vitt känt, ännu inte prövats i högsta instans efter tillkomsten av LAS. Från äldre tid kan hänvisas till Sandström, Om beskattning av inkomst av rörelse enligt svensk rätt, 3 uppl, 1951, s 224. Sandström anför att till i rörelsen avdragsgilla löne- och pensionskostnader även räknats engångsbelopp som utbetalats till avskedad personal och hänvisar till RÅ 1930 Fi 254 och 1935 Fi 327. I det förra fallet hade ett bolag tillerkänts rätt till avdrag för ett belopp om 20 000 kronor som enligt lagakraftvunnet domstolsutslag utbetalats till en hos bolaget tidigare anställd disponent som skadestånd för att han skilts från sin befattning. I det senare fallet medgavs avdrag såsom för omkostnad för ett engångsbelopp som utbetalats i ersättning till en befattningshavare som i samband med en fusion frånträdde sin tjänst.

Anledning saknas att numera bedöma avdragsrätten på annat sätt. Det finns inte heller någon anledning att vid bedömning av avdragsrätten skilja mellan den ekonomiska och den "ideella" delen av skadeståndet, eftersom skadeståndet i sin helhet utgår på grund av avtalsbrott i förvärvsverksamhet.

Mot att skadeståndet skulle vara avdragsgillt i sin helhet skulle endast kunna invändas att, enligt reciprocitetsprincipen, beloppet måste vara skattepliktigt hos mottagaren för att avdrag skall medges. Men "reciprocitetsprincipen" är snarare ett empiriskt iakttaget samband än en rättregel och är i vart fall inte i svensk skatterätt någon absolut regel. Se af Klercker, Resultatutjämning mellan olika beskattningsår vid beskattning av inkomst av rörelse enligt svensk rätt, 2 uppl, 1949, s 384 not 3.

Arbetsgivaravgifter

Slutligen bör kortfattat beröras frågan om skadeståndet skall ingå i underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter. Utgångspunkten är att "summan av vad arbetsgivaren till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön" skall utgöra underlag för debiteringen av arbetsgivaravgifter (19 kap 1 § lagen om allmän försäkring m fl lagrum).

Riksförsäkringsverkets anvisningar uppräknar en rad former av löner eller ersättningar i pengar som skall ingå i underlaget. Bland annat noteras, förutom vanliga löneformer, att gratifikationerna ingår i underlaget. Avgångsvederlag som utbetalas av arbetsgivare till arbetstagare och som motsvarar lön under uppsägningstid — lag- eller avtalsenlig — ingår i avgiftsunderlaget, liksom självfallet sådan lön som utgår under uppsägningstid. Om avgångsvederlag inte motsvaras av utfört arbete eller ens av beräknad uppsägningstid är det efter ordalydelsen klart att det inte rör sig om lön eller ersättning för utfört arbete. Chefen för riksförsäkringsverkets avgiftsbyrå, Britta Burström, har i sin skrift *Arbetsgivaravgifter*, 1977, s 40 angivit att avgångsvederlag som utgör lön under skälig uppsägningstid skall anses vara lön som skall medräknas i avgiftsunderlaget men i övrigt anses vara skadestånd som inte skall redovisas i arbetsgivaravgiften. Andra skadestånd till arbetstagaren ingår inte heller i avgiftsunderlaget, och avgångsvederlag till den del det överstiger uppsägningslönen har tydligen hänförts till denna kategori. Ett såsom engångsbelopp utbetalat skadestånd, exempelvis de i 1977 års förhandsbesked angivna 85 000 kronor, kan i sin helhet utgöra skattepliktig intäkt för den anställda men ingår inte därför nödvändigtvis i hans pensionsgrundande inkomst och synes i vart fall vid beräkningen av avgiftsunderlaget kunna behandlas så, att till avgiftsunderlaget läggs endast den del som motsvarar skälig uppsägningstid enligt lag eller avtal, medan återstoden inte redovisas i arbetsgivaravgiften. Självfallet måste den dock anges i kontrolluppgiften. I det nyss angivna fallet, då en tidsbegränsad anställning tydligen godtagits, förekommer ju inte någon uppsägningstid eftersom anställningen upphör vid kontraktstidens utgång utan föregående uppsägning. Skadeståndet skulle i

sådant fall i sin helhet inte vara hänförligt till lön som skall ingå i avgiftsunderlaget, men eftersom tillåtligheten av en tidsbegränsad anställning under de förhandenvarande omständigheterna inte prövats är det osäkert om den slutsatsen är hållbar.

Avslutande anmärkning

Man kan givetvis ha annan mening i frågan om skadestånd på grund av anställnings upphörande bör vara skattepliktigt. Det kan vara svårt att se varför ett skadestånd som betecknas som ideellt och som utges av arbetsgivaren exempelvis på grund av styrkt psykiskt lidande i samband med en kränkande uppsägning skall betraktas såsom jämställt med en ersättning för förlorad arbetsförtjänst och därför såsom skattepliktigt, medan exempelvis skadestånd för sveda och värk i samband med en skada som arbetstagaren ådragit sig i anställningen, och för vilken arbetsgivaren blivit ansvarig, på sedvanligt sätt skall vara skattefritt. En del av de skäl som Eklund anfört till stöd för en uppfattning om *lex lata* kan givetvis anföras de *lege ferenda*. Det är å andra sidan ett icke oväsentligt argument för att skadestånd på grund av uppsägning generellt skall beskattas, att skattefrihet för en ”ideell” del av skadeståndet kan innebära en frestelse att till den ideella delen försöka hänföra största möjliga belopp. Som ett exempel på sådant försök genom användning av rubriceringen ”ideellt skadestånd” kan nämnas den situation som förekom i det mål som avgjordes i RR genom dom den 11 augusti 1978 i anledning av överklagat förhandsbesked (RSV/FB Dt 1978:25). Förutom avgångsvederlag inkl semesterersättning utbetalade ett bolag ett ”ideellt skadestånd vilket utgör ersättning för de stora svårigheter som föreligger för” arbetstagaren ”att inom den svenska arbetsmarknaden erhålla en likvärdig befattning. Ersättningen utgör 70 000 kr ———”. I rättsnämndens, av RR ej ändrade, beslut angavs att beloppet får anses utgöra ersättning för ekonomisk skada på grund av anställningens upphörande. Beloppet förklarades därför utgöra skattepliktig intäkt av tjänst. Förlikningsavtalets lydelse utgör självfallet stöd för att skadeståndet var av ekonomisk natur.

I arbetsdomstolens dom 1977 nr 129 redovisas ett förlikningsavtal efter verkställd uppsägning enligt vilket arbetsgivaren i allmänt skadestånd till den uppsagde arbetstagaren skulle utge 17 000 kr. Någon annan ersättning förekom inte. Sedan vederbörande häradsskrivare på fråga från bolaget meddelat att preliminär skatt skulle innehållas och inlevereras yrkade arbetstagaren hos AD att förlikningsavtalet skulle förklaras icke bindande på grund av att det allmänna skadeståndet kommit att beskattas. Bolaget ansågs emellertid inte ha åsidosatt sina skyldigheter enligt förlikningsavtalet genom att innehålla skatten, och avtalet ansågs bindande för arbetstagaren.

Goda skäl kan anföras för att en skattefri ”ideell” andel av skadeståndet

borde tillåtas. Skälen för RR:s ståndpunkt i frågan, sådan den redovisats ovan, kan inte utrönas med säkerhet. Det ligger emellertid nära till hands att anta att risken för manipulation med skattefriheten varit vägledande vid bedömningen. Skulle RR i de ovan berörda mål där prövningstillstånd nyligen meddelats komma till annan slutsats än 1971 och 1977 innebär emellertid detta en ändring av klar praxis.